

Specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių ugdymo(si) galimybės

Mūsų visuomenė- diagnozių ir etikečių visuomenė: hiperaktyvus, turintis skaitymo sutrikimą, gabus, lėtas, greitas ir pan. Lengviau prikljuoti etiketę nei suprasti, kas padėtų vaikui mokytis?

Ne IQ ar gebėjimų lygis, ne vienas ar kitas sutrikimas – bet mokinio galios ir sunkumai, supratimas ir žinojimas kaip vaikas mokosi yra svarbiausias veiksnys įtakojantis vaiko sėkmingą išmokimą.

Vienas iš geros pamokos požymių – tinkamai parinkti ugdymo būdai, kurie užtikrintų kokybišką mokinių išmokimą. Ugdant mokinius, labai svarbu taikyti įvairius metodus ir žinoti, koks mokymosi stilius mokiniui tinkamiausias.

MOKYMO SI STILIAI

■ *Regimasis mokymosi stilius.* Šio mokymosi stiliaus mokinys geriausiai įsimena medžiagą, kuri yra pateikta filmuose, iliustracijose, grafikuose, diagramose, schemose, žemėlapiuose, lentelėse. Lengviausia jiems klausytis pasakojimų, kurie yra kupini spalvų ir vaizdinių arba patiems skaityti tekstą.

■ *Girdimasis mokymosi stilius.* Šio mokymosi stiliaus mokiniui mokymosi medžiagą reikia išgirsti ir tam, kad išmoktų, jiems reikia akustinių įspūdžių, paskaitų, pokalbių, dialogų, diskusijų, muzikos. Girdimojo mokymosi stiliaus vaikai mėgsta daug kalbėti, diskutuoti, pasakoti istorijas, jiems būtina kalbėti telefonu, klausytis muzikos, bendrauti su kolegomis.

■ *Kinestetinis – taktilinis stilius.* Šio mokymosi stiliaus asmenims mokymosi medžiagą reikia pačiupinėti ir perprasti, ką nors atlikti patiems. Dalykus jiems reikia pažinti iš savo patirties. Jie geriausiai informaciją įsimena, kai turi galimybę ką nors patirti tikroviškai arba įsijausti į situaciją ir išgyventi ją vaizduotėje, eksperimentuodami ir išbandydami daiktus bei situacijas.

Kaip nustatyti mokymosi stilių ?

Pateiksiu jums keletą klausimų, pasirinkite jums tinkamiausią atsakymo variantą.

Jei daugiausiai surinkote kvadratėlių, jūsų mokymosi stilius yra regimasis, jei daugiausiai trikampėlių – kinestetinis – taktilinis mokymosi stilius, o jei apskritimų – girdimasis mokymosi stilius.

1. **Nusipirkote naują iPad'ą, bet sunku suprasti, kaip juo galima daryti balso įrašus. Kad geriau išmoktumėte naudotis iPad'u, Jūs:**

pažiūrite filmuką apie tai, kaip naudotis iPad'u.

tiesiog imate iPad'ą ir daug kartų bandydama/s, išsiaiškinate, kaip galite padaryti balso įrašą.

paprašote, kad kažkas kitas papasakotų apie tai, kaip naudotis iPad'u.

2. **Per mokyklos ekskursiją atvykus į muziejų, pirmiausiai:**

apsižvalgote ir susirandate muziejaus žemėlapi, kuriame nurodyta, kokios parodos jame yra.

žengiate į pirmą pasitaikiusią parodą ir apžiūrite eksponatus.

pasikalbate su gide ir išsiaiškinate, kur kokią parodą galima rasti.

3. **Mama paprašė nueiti į parduotuvę ir nupirkti produktus vakarienei. Jūs:**

susidarote reikiamų produktų sąrašą;

pasiimate telefoną ir paprašote, kad mama dar kartą pasakytų ko reikia;

išgirdęs/usi reikiamų produktų sąrašą, mintyse apeinate visą parduotuvę ir susidarote planą, kur pirmiausiai eisite ir kur eisite toliau.

Žaidimų taikymas pamokoje.

Piešimas pagal kito pasakojimą

Paskirtis: padeda suprasti kito individualumą, pripažinti, kad kito pasaulis gerokai kitoks. Tinka klausymui ir vaizduotei lavinti. **Eiga:** poromis susėdama taip, kad vienas kitą gerai girdėtų, tačiau nematytų ką piešia. Vienas dalyvis pasakoja apie įsivaizduojamą piešinį, o kitas bando jį nupiešti. Paskui rolėmis pasikeičiama. Piešinį siūloma nupasakoti kuo įvairiau – įvardinant ne tik objektus, bet ir formas, dydžius, santykius, kompoziciją, nuotaiką ir kita. Piešiantysis gali klausinėti ir tikslintis, kaip kuri detalė turėtų atrodyti, tačiau negali pasakoti kaip jam pavyksta. **Refleksija:** po pratimo galima aptarti, kokie buvo jų įsivaizduojamo ir realiai nupiešto piešinio skirtumai, kodėl jie atsirado, kas buvo netikėta.

Multisensorinė patirtis

Multisensorinė (daugiajūslė) patirtis – užduoties atlikimas, pasitelkiant kiek įmanoma daugiau pojūčių: regą, klausą, uosnę, lytėjimą, judesį, ritmą, melodiją ir t. t.

Smėlio dėžės terapija

Pagrindinės jo priemonės: stalo aukščio ir dydžio smėlio dėžė su sausu arba drėgnu smėliu ir figūrėlių kolekcija, atspindinti kiek įmanoma didesnę pasaulio įvairovę.

Smėlio terapijos poveikis:

- Skatina dailinę raišką.
- Skatina atgaminti įvykius, emocijas, svajones susijusias su ankstesnėmis patirtimis. Įtraukia į vaikystės išgyvenimus.
- Atgamina užslopintas emocines patirtis (žaidžiant, atliekant įvairius vaidmenis),
- Padeda drąsiai teigti save (kaip vaikystėje).
- Moko kurti grafines-tūrinės formas, kurios padeda lengviau suvokti iškilusius erdvinis vaizdinius.
- Lavina vaizduotę (valingąją ir nevalingąją).
- Lavina kūrybingumą ir naujos kūrybinės patirties jausmą.

„Lobio ieškojimas” pamokoje

Informacijos ieškojimas, siekiant grupių lenktyniavimo. Pvz.: „Laikraštyje raskite kuo daugiau sudėtinių prijungiamųjų sakinių.“

Kinestetinė vizualizacija – įsivaizdavimas, kaip atliekamas judesys ar veiksmas

- ⊙ Pvz. Įsivaizduok , kad tu esi vandens molekulė įkaitintoje keptuvėje.
- ⊙ Pavaizduok tai savo kūnu. ?????

Užduotys, sužadinančios jausmus

- ⊙ Pvz. Kaip manai, kas tave labiausiai erzintų, jeigu būtum neįgalus ir važinėtum neįgaliojo vežimėliu? gal neetiškas toks klausimas? Kad neprisikabintų...
- ⊙ Koks jausmas būti neturtingam XIX a. ketvirtojo dešimtmečio Londone? Kaip manai, kokius jausmų kvapus ir skonius? Kas tave labiausiai jaudintų?

Sąvoka - „specialiųjų ugdymosi poreikių mokiny“ daugelis sieja tik su mokymosi sunkumais, o kartais ugdyti tokį vaiką kliūdo išankstinės nuostatos. Mūsų tikslas - ne „etikečių klįjavimas“, o vaiko pažinimas siekiant suprasti, **kaip** vaikas mokosi ir **kaip** reikia mokyti vaiką, kad jis išmoktų ir pasiektų tai, ką gali.

Justina Valterė
Vilniaus r. Pagirių gimnazijos